

Iceland
Liechtenstein
Norway

Active
citizens fund

TOLERANTIŠKO
JAUNIMO
ASOCIACIJA

Apklausa ir jos analizė yra įgyvendinamo projekto „Rainbow Challenge” už LGBT+ teises ir galimybes” rezultatas. Projektas yra Aktyvių piliečių fondo, finansuojamo EEE finansinio mechanizmo lėšomis, dalis.

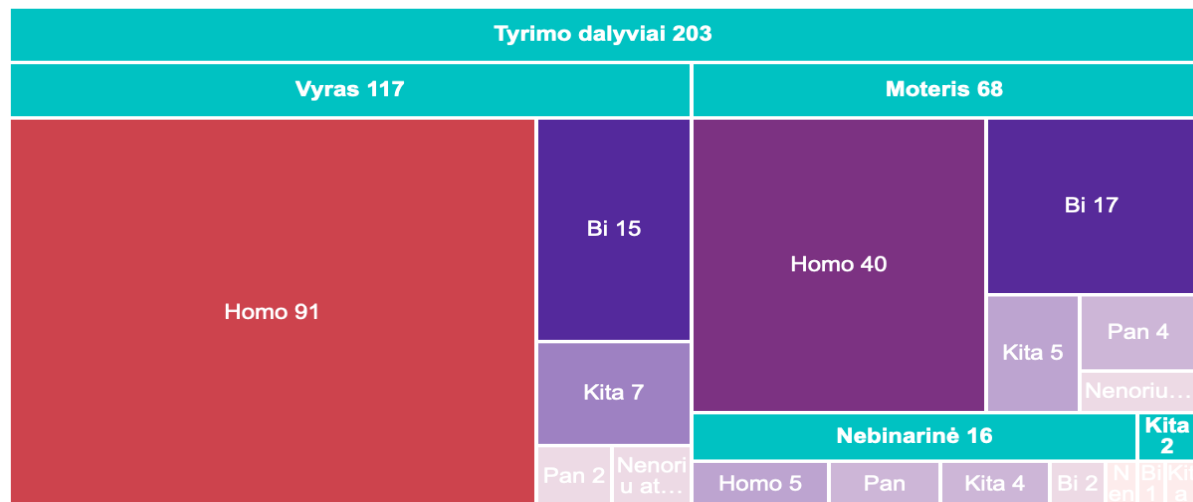
RAINBOW CHALLENGE

LGBT+ asmenų požiūrio į LGBT+ teises tyrimo rezultatai

2021 m. Vilnius

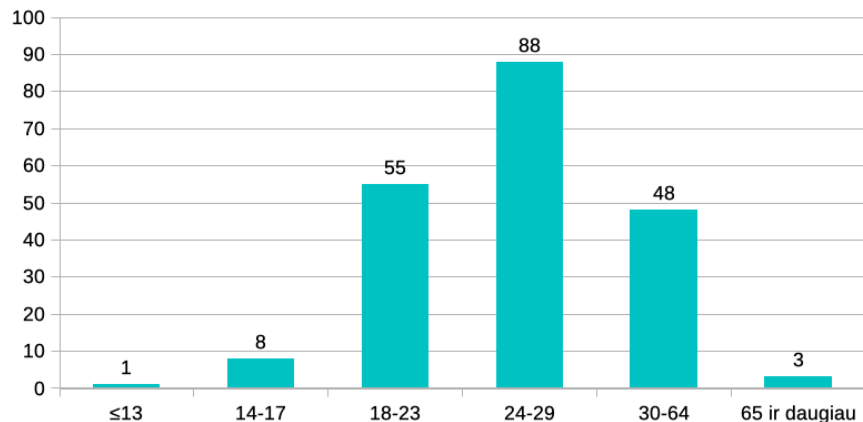
Artūras Rudomanskis, Ivan Trunov, Rasa Katinaitė

Tyrimo dalyviai buvo renkami patogiosios atrankos būdu – apklausa dalinantis LGBTQAI+ socialinių tinklų puslapiuose ir skatinant ją užpildyti bei pakviesti tą padaryti savo pažįstamus LGBTQAI+ asmenis, dėl to tyrimas yra nereprezentatyvus. Iš viso tyrime sudalyvavo 203 LGBTQAI+ bendruomenei priklausantys asmenys. Toliau pateikiamos jų demografinės charakteristikos.

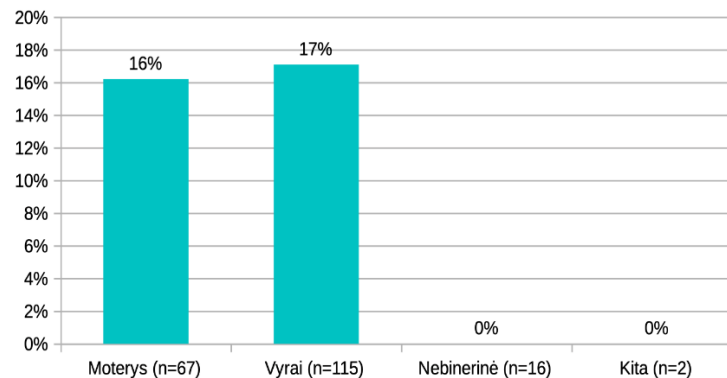

Apklausa ir jos analizė yra įgyvendinamo projekto „Rainbow Challenge“ už LGBT+ teises ir galimybes” rezultatas. Projektas yra Aktyvių piliečių fondo, finansuojamo EEE finansinio mechanizmo lėšomis, dalis.

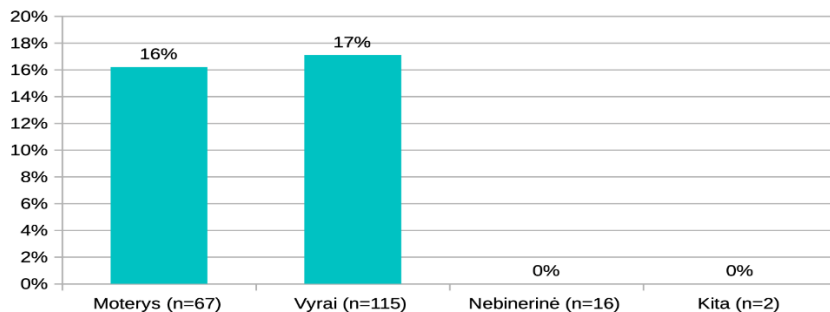
Tyrimo dalyvių amžiaus grupė

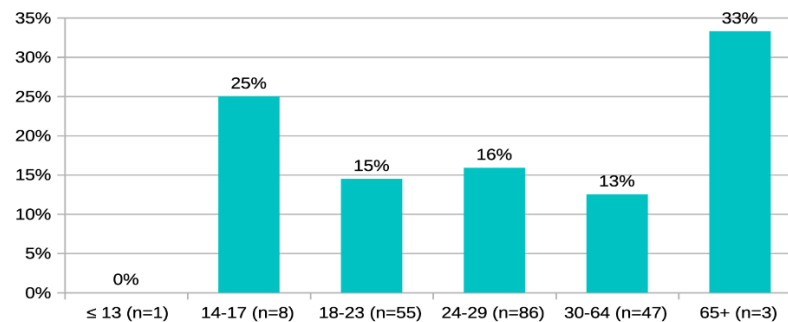
Procentas tyrimo dalyvių, kurie rodo bent vieną internalizuotos homofobijos požymį: (pasiskirstymas pagal lytinę tapatybę, n=203)

Procentas tyrimo dalyvių, kurie rodo bent vieną internalizuotos homofobijos požymį: (pasiskirstymas pagal lytinę tapatybę, n=203)

Procentas tyrimo dalyvių, kurie rodo bent vieną internalizuotos homofobijos požymį: (pasiskirstymas pagal amžiu, n=203)

Apklausa ir jos analizė yra įgyvendinamo projekto „Rainbow Challenge“ už LGBT+ teises ir galimybes” rezultatas. Projektas yra Aktyvių piliečių fondo, finansuojamo EEE finansinio mechanizmo lėšomis, dalis.

LGBTQAI+ matomumas ir diskriminacija: Ar sutinkate, su toliau pateiktais teiginiais (203 LGBTQAI+ žmonių atsakymų pasiskirstymas)

Jeigu mano akivaizdoje būtų įžeidžiamai, paniekiamai kalbama apie homoseksualius žmones, jausčiausi blogai

Neigiamos nuostatos LGBT žmonių atžvilgiu gali paveikti jų mokymosi rezultatus

Homoseksualūs, biseksualūs darbuotojai dėl savo orientacijos gali patirti priekabiavimą, seksualinį priekabiavimą arba ribotas galimybes gauti paaukštinimą

Vieši asmenys, politikai privalėtų atskleisti savo seksualinę orientaciją

Homoseksualūs/biseksualūs asmenys yra linkę turėti daugiau seksualinių ryšių ir yra labiau linkę keisti romantinius partnerius

■ Visiškai Nesutinku ■ Labiau Nesutinku ■ Nei sutinku, nei nesutinku ■ Labiau Sutinku ■ Visiškai sutinku ■ Nežinau

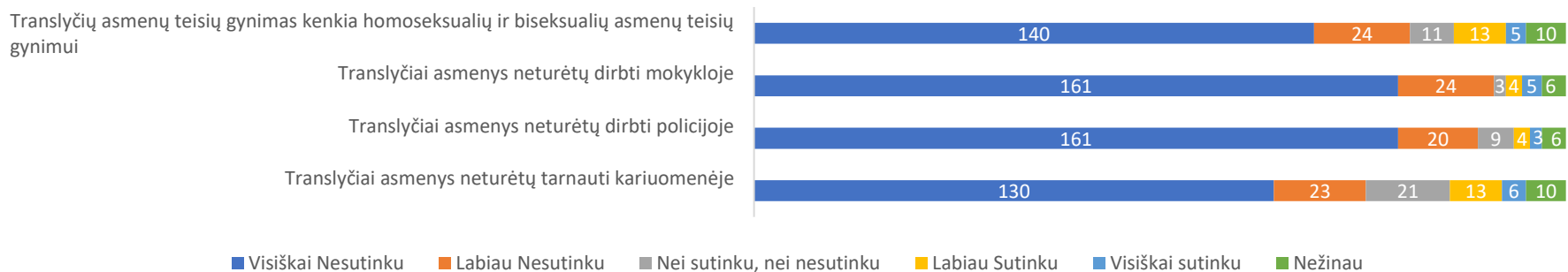
Didžioji dauguma tyrime dalyvavusių asmenų sutinka, kad diskriminacijos patyrimas gali paveikti ne tik psichologinę gerovę (90 procentų), bet ir faktinę LGBTQAI+ asmens gerovę – jo ar jos mokymosi rezultatus bei statusą darbo vietoje. Su šiais teiginiais sutinka net apie 85 procentus apklausoje dalyvavusių LGBTQAI+ asmenų.

Apklausa ir jos analizė yra įgyvendinamo projekto „Rainbow Challenge“ už LGBT+ teises ir galimybes” rezultatas. Projektas yra Aktyvių piliečių fondo, finansuojamo EEE finansinio mechanizmo lėšomis, dalis.

Homoseksualių asmenų teisės: Ar sutinkate, su toliau pateiktais teiginiais (203 LGBTQI+ žmonių atsakymų pasiskirstymas)

Translyčių asmenų teisės: Ar sutinkate, su toliau pateiktais teiginiais (203 LGBTQI+ žmonių atsakymų pasiskirstymas)

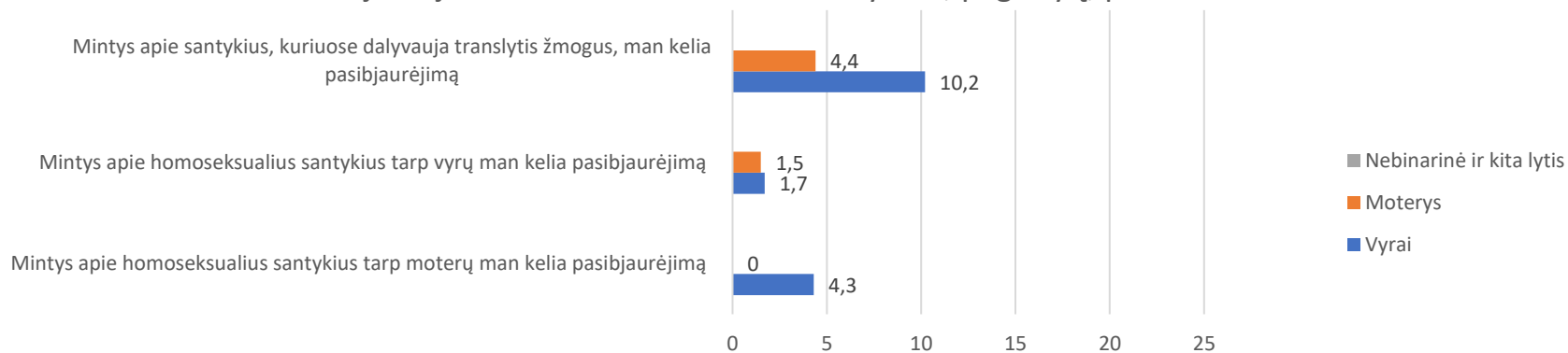

Apklausa ir jos analizė yra įgyvendinamo projekto „Rainbow Challenge“ už LGBT+ teises ir galimybes” rezultatas. Projektas yra Aktyvių piliečių fondo, finansuojamo EEE finansinio mechanizmo lėšomis, dalis.

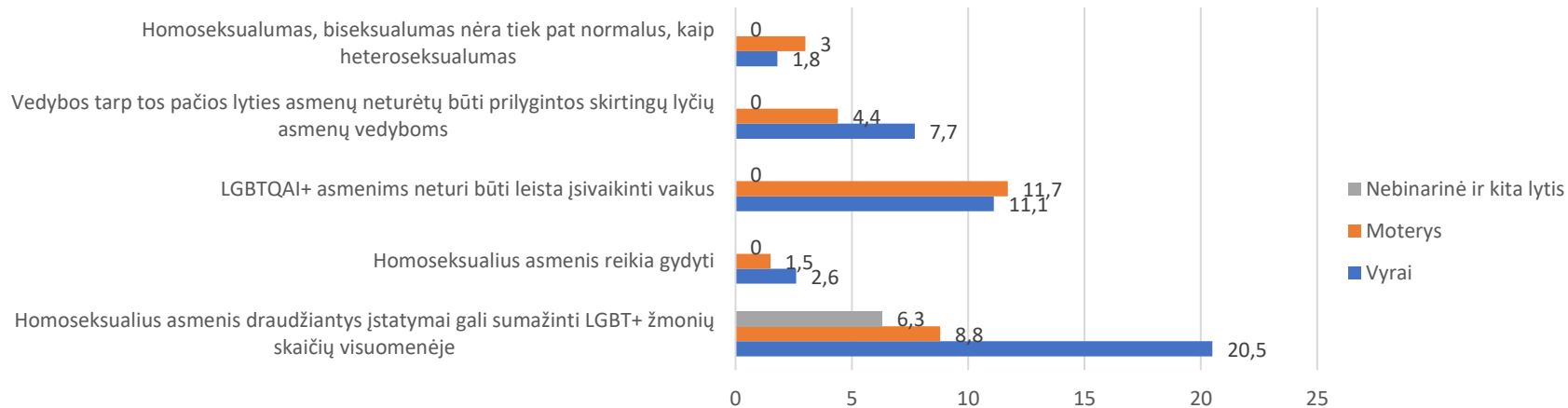
Iš tyrimo rezultatų galima pastebėti, kad yra matomas nežymus transfobijos transfobija nėra paplitusi Lietuvos LGBTQAI+ bendruomenėje – priklausomai nuo situacijos ją išsako nuo 3 iki 10 procentų tyrime dalyvavusių asmenų, tačiau vyrai dažniau jaučia pasibjaurėjimą galvoti apie translyčių seksualinius santykius, lyginant su moterimis ($p=0.006$). Aiškiai išreikšta, tiesioginė homofobija taip pat nėra paplitusi LGBTQAI+ bendruomenėje – ją išsako nuo 2 iki 6 procentų tyrime dalyvavusių asmenų, nepriklausomai nuo jų lytinės tapatybės. Tačiau, pastebėta, kad 15 procentų tyrimo dalyvių turi bent vieną internalizuotos homofobijos nuostatą. Tiesa, ji paplitusi tik tarp vyrų ir moterų, o nebinarinės ir kitos lyties atstovų atsakymuose jos nebuvo pastebėta. Be to, pastebėta, kad ji dažniausiai reiškiasi paauglystėje arba vyresniame nei 65 metų amžiuje, tačiau šis pastebėjimas padarytas remiantis itin mažomis 14-19 metų ir 65 ir daugiau asmenų imtimis, dėl to gali neatspindėti tikrosios realybės. Taip pat, pastebėta, jog vyrai dažniau nei moterys mano, kad homoseksualūs asmenys yra dažniau linkę keisti romantinius partnerius bei turi daugiau seksualinių ryšių ($p<0.001$). Ši tendencija gali būti susijusi su visuomenėje paplitusiu požiūriu, kad būtent homoseksualūs vyrai yra mažiau linkę įsipareigoti romantiniuose santykiuose. Reikšmingo skirtumo tarp internalizuotos homofobijos pasireiškimo tarp homoseksualių ir biseksualių asmenų nebuvo pastebėta, priešingai visuomenei įprasto įsivaizdavimo.

Apklausa ir jos analizė yra įgyvendinamo projekto „Rainbow Challenge“ už LGBT+ teises ir galimybes” rezultatas. Projektas yra Aktyvių piliečių fondo, finansuojamo EEE finansinio mechanizmo lėšomis, dalis.

Pasibjaurėjimas neheteroseksualiais santykiais, pagal lytį, procentais

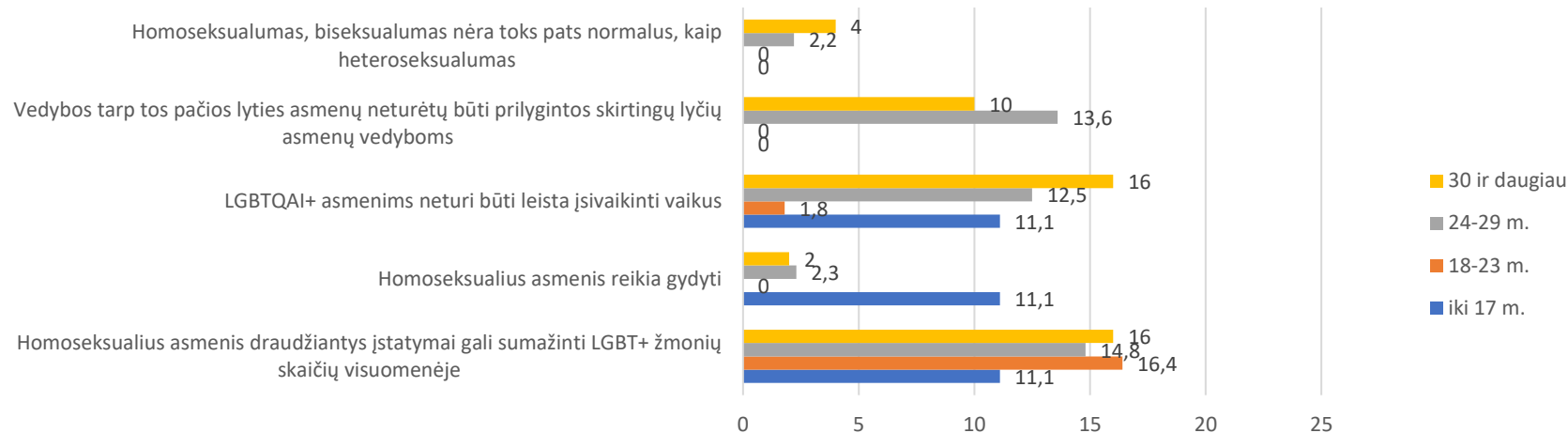

Internalizuota homofobija, pagal lytį, procentais

Apklausa ir jos analizė yra įgyvendinamo projekto „Rainbow Challenge“ už LGBT+ teises ir galimybes” rezultatas. Projektas yra Aktyvių piliečių fondo, finansuojamo EEE finansinio mechanizmo lėšomis, dalis.

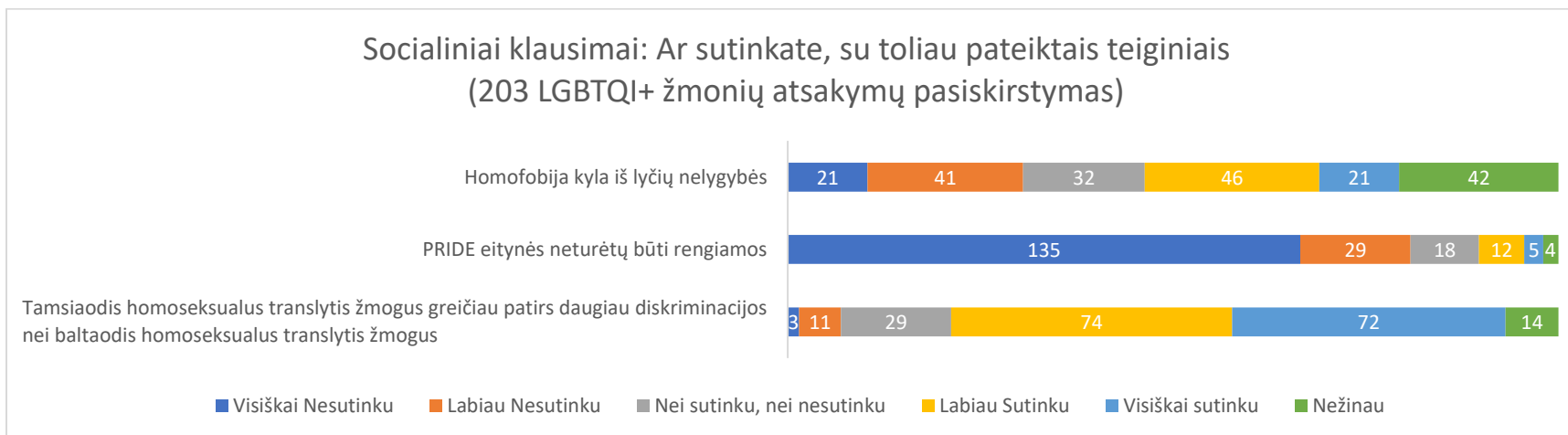
Internalizuota homofobija, pagal amžių, procentais

Tyrimas parodė, kad kuo LGBTQAI+ asmuo yra vyresnis, tuo dažniau jis arba ji yra linkęs/usi manyti, jog homoseksualumas ar biseksualumas yra mažiau normalus nei heteroseksualumas ($p=0.006$). Panaši tendencija buvo pastebta ir vedybų klausimo vertinime – vyresni asmenys buvo mažiau linkę pritarti, kad tos pačios lyties santykiai turėtų būti prilyginti heteroseksualių žmonių santuokai ($p=0.003$). Įdomu tai, jog 18-23 metų grupė iš visų kitų amžiaus grupių išsiskyrė savo nuostata į LGBTQAI+ asmenų galimybę įsivaikinti. Jie vieninteliai buvo linkę vertinti tai, kaip išskirtinai pozityvų dalyką, lyginant su kitomis grupėmis, kuriose apie 11-16 procentų asmenų yra linkę tam nepritarti ($p=0.002$). Šiame klausime pastebėtas ir lyčių skirtumas – binarinės lyties atstovai dažniau mano, jog tos pačios lyties poroms neturėtų būti leista įsivaikinti vaiko ($p=0.043$).

Apklausa ir jos analizė yra įgyvendinamo projekto „Rainbow Challenge“ už LGBT+ teises ir galimybes” rezultatas. Projektas yra Aktyvių piliečių fondo, finansuojamo EEE finansinio mechanizmo lėšomis, dalis.

Svarbu pastebėti, kad sąlyginai didelis skaičius tyrime dalyvavusių asmenų mano, jog įstatymai, draudžiantys homoseksualius santykius gali sumažinti LGBTQAI+ žmonių skaičių visuomenėje – skirtingose amžiaus grupėse jis tarp 11 ir 16 procentų, tačiau didžioji dauguma taip manančių asmenų buvo vyrai – net penktadalis tyrime dalyvavusių vyrų mano, jog homoseksualumą draudžiantys įstatymai gali jį sumažinti, tačiau dėl ženkliai didesnio vyrų anketų kiekio apklausoje, statistiškai reikšmingų skirtumų ar prielaidų pagal šį faktą daryti nėra galima.

Didžioji dauguma tyrime dalyvavusių LGBTQAI+ asmenų mano, kad PRIDE eitynės turėtų būti rengiamos ir tai visiškai nepriklauso nuo tyrimo dalyvių amžiaus, seksualinės orientacijos ar lytinės tapatybės, kas rodo, jog PRIDE eitynės yra svarbios visai Lietuvos LGBTQAI+ bendruomenei. Tuo tarpu kiti du klausimai yra pasiskirstę nevienareikšmiškai. Pastebėta, kad nebinarinės lyties atstovai dažniau mano, jog kelios stigmatizuojamos etiketės yra labiau susiję su didesniu diskriminacijos patyrimu, lyginant su binarinės lyties atstovais ($p < 0.05$). Tai gali būti susiję su didesniu kiekiu ir neįprastesnėmis jų turimomis socialinimis etiketėmis, tačiau dėl itin

Apklausa ir jos analizė yra įgyvendinamo projekto „Rainbow Challenge” už LGBT+ teises ir galimybes” rezultatas. Projektas yra Aktyvių piliečių fondo, finansuojamo EEE finansinio mechanizmo lėšomis, dalis. mažos nebinarinių asmenų imties, šie skirtumai gali būti ir atsitiktiniai. Taip pat, nebuvo atrasta jokių statistiškai reikšmingų skirtumų pagal tai, kaip skirtingos lytinės tapatybės, seksualinės orientacijos ir amžiaus tiriamieji vertina teiginį „Homofobija kyla iš lyčių nelygybės“. Visose tiriamųjų grupėse atsakymai į šį teiginį buvo išsisklaidę. Tai gali reikšti, jog pačioje bendruomenėje vyrauja skirtingos nuomonės ir nesutarimai šiuo klausimu, arba, teiginys galėjo būti neaiškus tyrimo dalyviams.

Taigi, bendrai paėmus, Lietuvos LGBTQAI+ bendruomenėje labiausiai išryškėja internalizuotos homofobijos problema, tačiau ji taip pat nėra žymi (apie 15 procentų), kas rodo, jog nepaisant atšiaurios ir priešiškos socialinės aplinkos, LGBTQAI+ asmenys geba pakankamai adaptyviai priimti ir vertinti save. Kita vertus, svarbu pastebėti, jog tyrime naudoti klausimai, kuriais buvo siekiama įvertinti internalizuotos homofobijos paplitimą yra gana eksplicitiniai ir su aiškiai nuspėjamu tikslu – kitą kartą atliekant panašų tyrimą, būtų naudinga naudoti sukurtas ir psichometriškai patikrintas internalizuotos homofobijos matavimo skales, kurios apima ir implicitinių nuostatų vertinimą.